

## **Ministru prezidentes Laimdotas Straujumas runa konferencē “Vairāk vai mazāk Eiropas?”**

**Eiropas Politikas pētījumu centrs, Brisele  
2015. gada 26. februāris**

Priecājos par iespēju būt šeit!

Vēlos izteikt pateicību Eiropas politikas pētījumu centram par šodienas domnīcas organizēšanu un par uzaicinājumu atklāt debates.

Respektablais pasākuma dalībnieku saraksts apliecina, ka centrs ir ieguvis reputāciju kā jaunas domāšanas un politikas jaunievedumu avots.

Līdztekus tas apliecina arī šodien izskatāmo 6jautājumu nozīmīgumu.

Dāmas un kungi!

Diskusija “Vairāk vai mazāk Eiropas?” Eiropas Savienībā turpinās kopš tās izveides.

Savukārt atbilde uz šo jautājumu – un tas nevienam šajā zālē nebūs pārsteigums – nav vienkārša.

Jo vienlaikus mums jājautā: kur, kas un kāpēc? Kur mums ir nepieciešams vairāk Eiropas? Kas mums ir nepieciešams? Un kāpēc mums tas ir nepieciešams?

Turpmākajās divās dienās jums būs iespēja iedziļināties šajos jautājumos kopā ar politikas un akadēmisko aprindu līderiem.

Es vēlos iezīmēt trīs dinamiskus aspektus, kas ir būtiski 2015. gadā.

Pirmais ir starptautiskā vide. Pasaule kļūst arvien ciešāk savstarpēji saistīta, viss strauji mainās un ir neparedzams. Nemitīgi attīstās iespējas un draudi, ar kuriem saskaramies.

Par to varam pārliecināties gan Ukrainā vai Lībijā, gan teroristu uzbrukumos Parīzē. Neaprimst sadursmes Sīrijā un Irākā. Mēs redzam tirgus un patēriņu preču nepastāvību. Mēs piedzīvojam arvien sarežģītāku ekonomisku sistēmu rašanos un arvien lielāku migrācijas spiedienu no Ziemeļāfrikas un Balkānu valstīm.

Bet mēs redzams arī jaunas iespējas, kuras sniedz tehnoloģiju un transporta attīstība, plašākā izglītības un medicīnas pieejamība, kā arī jaunievedumu izplatība. Līdz ar to pasaulē rodas jauni tirgi un jauni ekonomikas dalībnieki. Tas viss var kļūt par labākas dzīves avotu.

Otrais aspekts ir sociālās vides dinamika jeb “sociālais līgums”. Eiropieši gaida no valdības un ES jaunas darba vietas, augstāku labklājību un drošību.

Tikmēr valsts spējas īstenot šīs gaidas ierobežo divi ekonomikas fakti: zemāka izaugsme, kas ietekmē tēriņus, un pasaules ekonomikas globālais raksturs, kas nacionālām valstīm rada nepieciešamību strauji reaģēt uz starptautiskām norisēm.

Un trešais aspekts ir politiskās vides dinamika – citiem vārdiem sakot, mainīgā politiskā ainava un mainīgā sabiedrības attieksme pret pārvaldes institūcijām. Tas ir guvis apliecinājumu dažādās izpausmēs, dalībvalstīs radot dažādas situācijas ar būtiskām atšķirībām politikas virzienos, vēlēšanu līdzdalībā un Eiropas Savienībai paustajā atbalstā.

Dāmas un kungi!

Starptautiskās, sociālās un politiskās vides dinamiku virza visdažādākie spēki, sākot no vietējā politiskā spiediena līdz makroekonomiskās vides dinamikai.

Tie rada jaunus izaicinājumus ekonomikā, drošībā un ģeopolitikā. Un Eiropas ziņā ir spēja pielāgoties un reaģēt.

Tātad – kā mums noteikt, vai mums vajadzētu “vairāk vai mazāk Eiropas”?

Es ticu pragmatiskai pieejai.

Tās pamatā ir subsidiaritātes, pilnvaru un samērīguma principi, kas noteikti Eiropas līgumos.

Paturot prātā, ka riski, ejot vienatnē, ir lielāki nekā ar integrāciju saistītie izaicinājumi.

Un izvirzot racionālu mērķi nodrošināt Eiropas pilsoņiem ieguvumus ekonomikas, drošības un sociālajā jomā.

Jautājot parastiem eiropiešiem, vai viņi vēlētos vairāk vai mazāk Eiropas, viņi droši vien necitētu Līguma 5.pantu par subsidiaritātes principu!

Turpretī ticamāka ir iespēja, ka viņi būtu ieinteresēti jaunās darba vietās un labklājībā, sabiedrības drošībā vai studiju un ceļošanas iespējās.

Un nav tik būtiski, vai rezultāts tiek sasniegts ES vai valsts politikas līmenī.

Tātad mums ir nepieciešama formula, kas mūs virzītu pretī šīm interesēm un mērķiem. Citiem vārdiem sakot, runa nav vienkārši par Eiropu, kuras ir mazāk vai vairāk, bet par pārliecību, ka mūsu rīcībā ir īstā politika, lai izveidotu labāku Eiropu.

Dāmas un kungi!

Ar šādu domu mēs esam izstrādājuši Latvijas prezidentūras dienaskārtību ES Padomē.

Un tāpēc mūsu trīs galvenie virzieni – konkurētspējīga, digitāla un iesaistīta Eiropa – ir veidoti tā, lai nodrošinātu faktiskus ieguvumus vienkāršiem eiropiešiem.

Konkurētspējīga Eiropa, galveno uzmanību pievēršot darba vietām, izaugsmei un ieguldījumiem.

Digitāla Eiropa, lai sniegtu atbalstu uzņēmumiem un klientiem un lai pārveidotu Eiropu par pasaules vadošo uz zināšanām balstīto ekonomiku.

Un pasaulē iesaistīta Eiropa, lai veicinātu drošību un pārticību Eiropā un mūsu kaimiņvalstīs.

Esmu pārliecināta, ka šo prioritāšu pamatā ir vēlme eiropiešiem nodrošināt augstāku labklājību.

Pēc diviem prezidentūras mēnešiem ir redzams šajā programmā sasniegtais progress.

Mēs esam turpinājuši darbu pie Eiropas Stratēģisko investīciju fonda izveides. Īstenojot t. s. "Rīgas procesu", esam virzījuši Enerģētiskās savienības ideju.

Esam vienojušies par jauniem pretterorisma pasākumiem un ierosinājuši Eiropas Drošības stratēģijas pārskatīšanu, lai tā atbilstu 2015. gada vajadzībām.

Tāpat esam ielikuši pamatus Austrumu partnerības samitam maijā, ņemot vērā, ka šī iniciatīva ir ieguvusi jaunu stratēģisku nozīmi.

Dāmas un kungi!

Tomēr jau pirmajos divos mēnešos Eiropa ir piedzīvojusi ārkārtējus notikumus. Gan Parīzē un Ukrainā, gan Grieķijā.

Šīs norises ir radījušas izaicinājumus, kuriem nav vienkārša risinājuma.

Tomēr, pārvarot šos izaicinājumus, mums jāpaliek vienotiem, jāapliecina izlēmība un demokrātiska elastība.

Iesākumā es runāju par starptautiskās, sociālās un politiskās vides dinamiku.

Es esmu pietiekami reālistiska, lai saprastu, ka 24 ES dalībvalstu sarunu process apgrūtinā mūsu iespējas iet kopsolī ar mainīgajām norisēm. Taču tas nav neiespējami.

Es optimistiski vērtēju arī izredzes atrast pareizo līdzsvaru, nemainīgi īstenojot dažus pragmatiskus principus un galveno uzmanību veltot lietām, kas eiropiešiem ir vissvarīgākās.

Paldies par uzmanību! Un vēlreiz vēlos pateikties Eiropas Politikas pētījumu centram par šī pasākuma organizēšanu.

Novēlu jums visiem divas produktīvas, radošas un auglīgas dienas. Tas nozīmē pārkāpt ierastības robežas un paskatīties tālāk par savu apvārsni. Es patiesi ticu Eiropas nākotnei, un es, protams, ticu eiropiešiem.